

Predmet: Mitrović Radoslav i drugi – slučaj Suva Reka/Suharekë
Broj predmeta: K.V. br. 2/2006

Glavni pretres: 6.10.2006.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje optuženog Miroslava Petkovića

Optuženi je mobilisan u januaru ili februaru 1998. u rezervni sastav policije. Obavljao je poslove obezbeđenja punktova policijske stanice. Krajem 1998. prebačen je u auto-patrolu.

Na dan 26. 03. 1999, izjutra, sa vozilom je otišao na punkt u selo Đinovce/Gjiaoc, koji je obilazio svakih sedam dana radi dostave hrane. Tu se zadržao oko dva sata. Oko 11.00 sati je krenuo nazad. U Suvoj Reci/Suharekë, u blizini policijske stanice video je dva blindirana kamiona koji su policajci zvali *stodesetka* iz kojih su iskakali pripadnici njemu nepoznate jedinice. Ti vojnici su nosili maskirne uniforme, tamno-plave i tamno-zelene boje. Čim su iskočili iz kamiona razvili su se u strelce i krenuli prema naselju Berisha. Još je sedeo u kolima kada je čuo pucnjavu iz pravca u kom su otišli vojnici. Zatim je parkirao vozilo ispred stanice i izišao. Tada ga je Tanović uhvatio za ruku i rekao: „Hajde i ti, neka akcija je u toku, krenućemo za njima.» Njih četvorica, Tanović, Čukarić, Petković i Janković krenuli su za vojnicima prema naselju Berisha. Nisu ulazili u prve dve-tri kuće, a optuženi ostavlja mogućnost da su vojnici ulazili. Njih četvorica došli su do ulaza jedne bele kuće. Ispred optuženog su bili Tanović, Čukarić i trojica ili četvorica pripadnike te, njemu nepoznate jedinice. U jednom momentu čuo je pucnjavu. Tanović mu je izdao naređenje da zajedno sa Jankovićem ode iza kuće i da im čuvaju leđa da neko ne bi zapucao na njih. Optuženi i Janković morali su da se sklone u zaklon jer se pucalo sa svih strana. Pucnjava je dolazila izvan tih kuća. Meci su fijukali prema kući iza koje su oni bili. Siguran je da se nije pucalo iz tih kuća nego iza kuća. U jednom trenutku Tanović je pozvao optuženog; ovaj mu je prišao i video da Tanović stoji sa jednim pripadnikom te, njemu nepoznate, jedinice, i menja okvir na automatskoj pušci, a iza njega uza zid kuće ležala su četvorica, petorica muškaraca koji su verovatno neposredno pre toga ubijeni.

Nakon toga optuženi je primetio grupu građana koja se kretala Reštanskim putem prema centru. Tada mu je Janković, rezervista sa nadimkom Ceci, rekao da je dobio naređenje od Tanovića da „vidimo gde taj narod ide“. Optuženi je zajedno sa Cecijem krenuo iza ljudi, prateći ih prema autobuskoj stanici. Po njegovom mišljenju niko nije usmeravao narod, ljudi su sami išli prema centru. Došli su do autobuske stanice, i optuženom i Jankoviću se pridružuju Čukarić, Tanović i još trojica, četvorica pripadnika te njemu nepoznate, jedinice. Tu im je Tanović naredio da nastave da prate narod koji je prošao autobusku stanicu, benzinsku pumpu, pa je došao do Opštine i uputio se prema Zanatskom centru. Optuženi je na benzinskoj pumpi video Jashara Berishu. Između Opštine i Zanatskog centra nalazio se jedan kiosk na koji se naslonio Janković jer mu je bilo muka. Posle desetak minuta optuženom i Jankoviću se pridružuju Tanović i Čukarić. U tom trenutku optuženi je čuo pucnjavu sa svih strana, i oko njih i oko zanatskog centra. Tanović je rekao Jankoviću da ostane kod kioska i čuva mu leđa, a optuženog je usmerio

da ide na kraj zanatskog centra i pazi da s te strane neko ne dođe. Optuženi je otrčao, ali osećajući se nebezbedno povukao se u jedan manji prolaz unutar zanatskog centra. Tada je čuo jaku pucnjavu, na 30 do 50 metara od njega, i video Tanovića kako zajedno sa četvoricom ili petoricom iz te njemu nepoznate, jedinice pretrčava i pita optuženog „zašto nisi na svom mestu“. Optuženi mu je odgovorio da je tamo opasno. Tanović je nosio tri kašikare, jednu crnu i dve zelene i optuženi ga je video kako vadi kašikaru i baca u pravcu jednog lokala u zanatskom centru. Video je da je zatim bacio drugu kašikaru, a posle dva do pet minuta čula se rafalna paljba nakon koje je odjeknula detonacija, što je značilo da je Tanović bacio i treću kašikaru. U pravcu jedne picerije pucali su Tanović i četvorica ili petorica pripadnika njemu nepoznate jedinice. Kada je prestala pucnjva optuženi je pitao Tanovića „šta je bilo“ a Tanović mu je rekao: „Unutra su teroristi, oni su otvorili vatru na nas i mi smo dejstvovali na njih“. Tanović je motorolom pozvao nekoga i posle desetak minuta došli su Boban Vuksanović, komandant grada i Miki Đorđević, Bobanova desna ruka. Posle par minuta došla je grupa romskih mladića i policajci Nedeljković i Veljković. Optuženi misli da je njih pozvao komandant grada. Desetak minuta posle dolaska Roma, stigao je kamion *tamić* i parkirao se pored zanatskog centra. Dr Vuksanović je naredio policajcima da obezbeđuju objekat. Posle toga je naredio Veljkoviću, drugim policajcima i Romima da uđu u piceriju, iznose tela i utovaruju ih u kamion. Optuženi priznaje da je zajedno sa Tanovićem, Jankovićem i jednim pripadnikom te njemu nepoznate jedinice ušao u jednu kuću i da je Tanović polio stepenište tečnošću iz jedne bočice koju je nosio sa sobom. Neko od njih je kresnuo upaljač i upalio stepenište kuće. Tanović je izdao naređenje da se kuća zapali.

Saslušanje optuženog Zorana Petkovića

Optuženi negira navode optužnice i da tog 26. 03. 1999. godine, kada se dogodilo krivično delo za koje se tereti, on nije bio u Suvoj Reci/Suharekë.

Optuženi nije bio pripadnik ni aktivnog ni rezervnog sastava policije. Radio je u Narodnoj odbrani, kod načelnika Zorana Stanisavljevića.

Na dan 26. 03.1999. u 7:15 časova optuženi je bio ispred Skupštine opštine i čekao načelnika Stanisavljevića da bi pošli na sastanak u Prizren. U 9:00 sati su on, načelnik Stanisavljević i Milorad Nišavić zastavom 128 krenuli u Prizren gde je načelnik Stanisavljević imao sastanak kod svog pretpostavljenog. Taj sastanak je završen oko 14:00 sati. Onda su otišli u magacin Vojnog odseka, kako bi uzeli cigarete i još neku robu, i pošli za Suvu Reku/Suharekë. Usput su svratili u Đinovce/Gjiaoc, Topličane/Topliqan i Široko/Shiroko da bi pripadnicima TO na punktovima ostavili cigarete i nešto hrane. Oko 15.30 časova stigli su u Suvu Reku i optuženi je parkirao vozilo ispred Skupštine opštine. Preko puta Opštine je zanatski centar, na čošku je trafika, ulaz u zanatski centar i sam zanatski centar. Prilikom parkiranja primetio je na ulazu u zanatski centar vozilo zastava boje trule višnje sa ciradom žute boje, a iza tog kamiona primetio je vozilo gradske čistoće *Gradac*, jedan mali žuti TAM. Kamioni su bili okrenuti ka Prizrenu.

Optuženi je, po naredbi predsednika Opštine, tokom NATO bombardovanja dva, tri puta autobusom prevezio Albance do granice sa Albanije.

Optuženi je preuzeo benzinsku pumpu u blizini Opštine, na kojoj je pre rata radio Jashar Berisha.

Komentar:

Postoji kolizija između iskaza brata optuženog Zorana Petkovića, takođe optuženog, koji kaže da je Zoran preuzeo pumpu 27. 03. 1999. i samog optuženog Zorana, koji kaže da je to bilo 2. 04. 1999.

Izveštavanje medija

Štampani mediji

Dnevni list *Blic* je jedini 1. 10. 2006. objavio vest o početku suđenja za ratni zločin u Suvoj Reci, navodeći krivično delo i podatak da je prvooptuženi Radoslav Mitrović zauzimao visok položaj u MUP-u Srbije. Informacija o početku suđenja pripadnicima policije ponovljena je 2. 10. 2006. na dan početka suđenja. Suđenje je najavio i dnevni list *Glas javnosti*.

Gotovo svi dnevni listovi u Srbiji su izvestili 3. 10. 2006. o prvom danu suđenja i saslušanju prvooptuženog Radoslava Mitrovića. *Večernje novosti* naglašavaju da optuženi tvrdi da se u vreme izvršenja krivičnog dela nije nalazio u Suvoj Reci i da ima alibi za to. Slično izveštava i vojvođanski list *Dnevnik*, prenoseći da se optuženi brani da nije kriv i da se poziva na alibi.

Dnevni list *Politika*, u veoma informativnom izveštaju, predočava čitaocima iskaz prvooptuženog u svim bitnim elementima, povezujući ratni zločin u Suvoj Reci sa masovnim grobnicama u Batajnici, gde su nađeni ostaci nekih ubijenih u Suvoj Reci. Autor izveštaja pominje imena preživelih članova porodice Berisha, kao i činjenicu da suđenju prisustvuju porodice žrtava.

Dnevni list *Danas* je jedini list koji nabroja imena svih (48) žrtava masakra u Suvoj Reci/Suharekë. U izveštaju se navode bitni elementi optužnice, zločin se povezuje sa masovnim grobnicama u Batajnici a za generala policije Vlastimira Đorđevića, koji se pominje kao naredbodavac prenošenja tela ubijenih Albanaca sa Kosova u Srbiju, kaže se da je „haški begunac“.

Dnevni tabloid *Kurir* daje šturi izveštaj, naglašavajući da prvooptuženi izražava žaljenje za žrtvama i da ima alibi. S druge strane, u tekstu se navodi da su branioci optuženih tražili udaljavanje Nataše Kandić iz publike, što je netačno pre svega jer je ona punomoćnica žrtava i branioci su tražili njeno udaljavanje iz postupka u tom svojstvu. Dalje, u tekstu se pažnja posvećuje činjenici da je u publici bio sudija Ljubomir Veličković [osuđen za korupciju] i da su ga optuženi pozdravili.

Dnevni list *Press* prenosi kratko saopštenje agencije *Beta* o početku suđenja, sa akcentom na odbranu prvooptuženog da nije kriv.

Dnevni list *Glas javnosti* otvoreno staje na stranu odbrane i optuženih. U podnaslovu je izvučena rečenica koja navodi na zaključak da su, u stvari, "albanski teroristi iz OVK" počinili ratni zločin, dok su u samom tekstu navedeni delovi iskaza koji ublažavaju odgovornost optuženog. Posle prepričavanja procesne situacije u kojoj je sud odbio zahtev odbrane za udaljavanje Nataše Kandić, u tekstu se daje komentar: „...pa je Kandićeva ostala u sudnici na opšte zadovoljstvo desetak albanskih novinara.“

Dnevni list *Blic* objavljuje izveštaj koji u samom naslovu daje značaj žrtvama: *Masakr nad porodicom Berisha*. Takođe, u kratkim crtama, navodi delove optužnice u kojima se opisuje ratni zločin, počinjen u Suvoj Reci/Suharekë.

O drugom danu suđenja mediji manje pišu nego o prvom. Dnevni list *Večernje novosti* daje nepotpunu informaciju o odbrani optuženog Radojka Repanovića, navodeći da se on ne oseća krivim.

Dnevni list *Danas* daje iscrpan i celovit izveštaj sa suđenja, navodeći ključne delove iskaza optuženog koje poredi sa optužbama na njegov račun. Izveštaj povezuje događaje u Suvoj Rci sa masovnim grobnicama u Batajnici i sa „haškim beguncem“ Vlastimirom Đorđevićem.

Dnevni list *Glas javnosti* korektno prikazuje iskaz drugooptuženog, bez komentara ili naglašavanja pojedinih delova.

Dnevni list *Politika* prepričava iskaz drugooptuženog, naglašavajući aktivnosti grupe teritorijalaca i pokojnog komandanta TO dr. Vuksanovića, s tim što uporedo navodi opis događaja prema optužnici.

O odbrani optuženog Nenada Jovanovića, zamenika komandira policijske stanice, tokom trećeg dana suđenja (4.10.2006) izvestile su četiri dnevne novine. *Politika* i *Danas* su objektivno i informativno izvestile o odbrani optuženog Jovanovića, s tim što je *Danas* podsetio i na prethodno saslušane optužene, kao i na navode optužnice. Obe pomenute novine, kao i *Glas javnosti* i *Dnevnik*, ukazuju na to da optuženi potvrđuje navode optužnice da su kritičnog dana viđena dva kamiona iz kojih izlazi nekoliko desetina pripadnika neke jedinice koji se razvijaju u strelce, i u takvoj borbenoj formaciji kreću ka Reštanskom putu.

Četvrti dan suđenja (5.10.2006) zabeležili su samo *Danas* i *Politika*. *Politika* veoma kratko navodi da je suđenje nastavljeno saslušanjem optuženih Čukarića i Nišavića, dok *Danas* daje potpunu informaciju o sadržaju iskaza optuženih, ali propušta da ukaže na razlike u njihovim iskazima u vezi sa navodnim lokatorima u kući porodice Berisha.

O petom danu suđenja *Politika* i *Glas javnosti* izveštavaju šturo, dok *Danas* jasno predstavlja odbranu optužene braće Petković i navode optužnice, posebno naglašavajući

neposredno saznanje optuženog o tzv. „overi“ žrtava, čime se ukazuje na okrutnost i nemilosrdnost počinilaca zločina prema civilima.

Komentar:

Suđenje za ratni zločin u Suvoj Reci/Suaherekë nije najvažnija tema štampanih medija. *Danas* izveštava objektivnije i potpunije nego *Politika*, a obe novine su daleko više posvećene praćenju suđenja nego ostali štampani mediji. Utisak je da novinski izveštaji nisu informacijski dovoljni da čitalac stekne potpunu sliku o tome šta se dogodilo u Suvoj Reci/Suharekë, što je predmet optužnice koju zastupa Tužilac za ratne zločine Republike Srbije.

Televizijsko izveštavanje

O početku suđenja izvestile su dve televizije: javni servis Radio Televizija Srbije (RTS) u sva tri dnevnika (informativne emisije) i privatna televizija TV B92, u vestima od 16:00 i 18:30 časova (prilog u trajanju od 56 sekundi).

Potpuniji i informativniji prilog (u trajanju od 2 minuta i 2 sekunde) dala je RTS, obaveštavajući gledaoce u dnevniku koji se prikazuje u udarnom terminu u 19:30 časova, da su sva lica optužena za ratne zločine prema albanskim civilima pripadnici policije i navodeći da je prvooptuženi do hapšenja bio na funkciji pomoćnika komandanta žandarmerije. U prilogu se navodi deo iskaza prvooptuženog koji negira da ima veze sa zločinom. Masovne grobnice u Batajnici povezuju se sa sudbinom žrtava u Suvoj Reci/Suharekë. Prilog sadrži stav Tužilaštva za ratne zločine o značaju suđenja za utvrđivanje sudske istine o počinjenim zločinima. Izveštaj novinara praćen je snimkom sa Kosova iz vremena izvršenja zločina, na kome se vidi patnja i uplašenost albanskih civila.

O drugom danu suđenja [3.10.2006] izvestile su privatne televizije TV PINK i TV KOŠAVA, prenoseći odbranu drugooptuženog Radojka Repanovića, komandira OUP Suva Reka/Suharekë, da se ne oseća krivim i da je optužnica neosnovana.

Prilozi i jedne i druge televizije (u trajanju od 25 sekundi) nejasni su i ne pružaju dovoljno informacija gledaocu da shvati o kakvom je suđenju reč.

U neutralnom izveštaju sa trećeg dana suđenja (prilog u trajanju od 39 sekundi), TV PINK prenosi iskaz optuženog trećeg reda Nenada Jovanovića, zamenika komandira policijske stanice, u delu kojim on dovodi u pitanje alibi prvooptuženog Mitrovića, rekavši da ga je na dan izvršenja zločina video u Suvoj Reci. Prilog prati snimak Suve Reke na kome se vide ruševine i kuće u plamenu.

Radio B92 je svakodnevno izveštavao o suđenju. U izveštaju o prvom danu suđenja poimenično se pominju optuženi pripadnici MUP Srbije, porodica Berisha iz koje su 48 žrtava, kao i masovne grobnice u Batajnici, gde su nađeni posmrtni ostaci ubijenih u Suvoj Reci/Suharekë u martu 1999. Izveštaj je pojačan izjavom portparola Tužilaštva za ratne zločine Srbije da je “ovaj slučaj dobar znak da je Srbija spremna da se suoči sa prošlošću i obračuna sa izvršiocima ratnih zločina” i izvršne direktorke Fonda za humanitarno pravo Nataše Kandić da ohrabruje činjenica da je Tužilaštvo za ratne zločine uspelo da pribavi dokaze o odgovornosti visokih funkcionera MUP-a Srbija za ubijanje albanskih civila i uklanjanje tragova. U vezi sa izveštajem, B92 je objavila četiri komentara čitalaca veb sajta B92, koji podržavaju suđenja za ratne zločine. O toku suđenja 3, 4 i 6. oktobra B92 izveštava prenoseći izveštaje agencije *Beta*, u kojima se navodi šta je ko od optuženih u svojoj odbrani izneo, bez zapažanja da je zahvaljujući pitanjima tužioca i punomoćnika žrtava utvrđeno da je u albanskoj kući na Reštanskom putu, iz koje su srpski

policajci izveli i streljali najmanje četiri muškarca 26. marta 1999. godine, pre NATO bombardovanja bilo sedište misije OEBS-a.

Fond za humanitarno pravo